

שאלת חלקו של משה בכתיבת התורה בספרות חז"ל ובמעבר לימי הביניים

ערן ויזל

עיקרון יסוד של היהדות הוא כי התורה אלוהית וכי משה כתב אותה ברוח הקודש. אולם מה היה טיבה של ההתגלות האלוהית למשה שאפשרה לו לכתוב את התורה? האם האלוהים הכתיב לו את התורה מילה במילה (התגלות מילולית) או שגם למשה היה חלק בקביעת תכניה ומילותיה? לשאלת חלקו של משה בכתיבת התורה היסטוריה רבת עניין. מאמר זה מוקדש למקומה של השאלה בספרות חז"ל. לדעת המחבר, חז"ל גילו עניין מועט בשאלה זו, ומהתייחסויותיהם אליה לא משתמעת תשובה חד משמעית: היגדים מסוימים משקפים את הדעה כי משה הוא בבחינת לבלר של האלוהים ואילו היגדים אחרים משקפים את האפשרות כי משה נהנה משיקול דעת מסוים. גיוון רעיוני זה השפיע עמוקות על פרשני ימי הביניים ועל חכמי התקופה.

ד"ר ערן ויזל, המחלקה למקרא, ארכאולוגיה ומורח קדום, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 653,
באר שבע 8410501
eviezel@bgu.ac.il